

III. évfolyam, 74. szám.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre - - - - - 12 korona
Félévre - - - - - 6 korona
Negyedévre - - - - - 3 korona
Egyes szám ára - - - 8 fillér.

Telefon szám 6.

HATÁRŐR

UJVIDÉK,
1907. július 5, péntek

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ujvidék, Ferencz József-tér

Kéziratokat nem adunk vissza

Megjelenik szerda, péntek
és vasárnap reggel.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Árvéd gróf.

Békés hírok.

A múltkoriban, lapunknak ezen a helyén szóvátettem, hogy e hó 15. napján „Ellenőr” címmel valami „radikális negyvennyolcas” magyar nyelvű ujság fog megjelenni Ujvidéken.

Ez alkalommal foglalkoztam a „radikális negyvennyolcas”-nak címzett jövőbeli ujság politikai és városi programjával is, amikor egyszermind abból azt a következtetést vontam le, hogy a „radikális negyvennyolcas” ujság mögött voltaképpen az ujvidéki alkotmánypárt áll.

Amennyire cikkemnek méretei megengedték, törekedtem ezt a következtetésemet lehetőleg megokolni is.

Amint az lapunknak szerdai számában írva volt, e cikkem folytán az ujvidéki alkotmánypárt vezető erői ezt a híresztelést megcáfolták, amit annyival inkább elfogadunk tiszta igazságul, mert újabb kutatásaink szerint — amint azt szerdai számunkban szintén már közöltük — a „radikális negyvennyolcas” ujság mögött valóban nem az ujvidéki alkotmánypárt, hanem — Brankovics patriárka áll.

A „Határőr” ezen tudósítása után voltaképpen tehát elintézettnek tekinthetnénk az ujvidéki alkotmánypárttal támadt pörünket.

Mindazonáltal akkor, amidőn örömmel megállapítjuk, hogy az ujvidéki alkotmánypárt a készülő „Ellenőr”-rel nincs semmi összeköttetésben, én, mint aki a kérdést felvettem, szükségesnek tartom a magam igazolására még néhány megjegyzést tenni.

Ahogy azt a „Közéletünk megtisztítása” című cikkemben megírtam, engem arra a következtetésre, hogy az „Ellenőr” alapítójának az ujvidéki alkotmánypártnak kell lenni, az ujvidéki alkotmánypárt eddigi története indította. Az ujvidéki alkotmánypártnak az a története, amely sem politikai, sem pedig közigazgatási, de még a társadalmi közéletünkben sem felel meg annak a helyzetnek, amelyet az országos alkotmánypárt hazánk kormányzása körül elfoglal. Sőt amint általában köztudomásu, az ujvidéki alkotmánypárt eddig mindazt, ami koalicionális jellegű, kifogásolta, gáncsolta s lehetetlenné tenni törekedett mindig s mindenütt.

Ilyen körülmények között én tehát a legnagyobb jóhiszeműséggel gondolhattam azt cikkem megírása idejében, hogy az „Ellenőr” valóban nem „radikális negyvennyolcas” lap lesz, hanem ezen divatos cégér alatt tulajdonképpen az ujvidéki alkotmánypárt eddigi hibás politikájának lesz sajtóbeli organuma.

Mindezekből pedig azt akarom kihozni, hogy ezen a félreértésen is okulva, szakítson az ujvidéki alkotmánypárt eddigi éppen nem alkotmánypárti izü viselkedésével s legyen ezentúl ép olyan hűséges és igaz hive a koalicionnak, mint aminő az országos alkotmánypárt.

Ha az itteni alkotmánypártiak összeállanak közös munkára a függetlenségiakkal, kölcsönös békekességben annyi üdvöset és szépet tehetnek Ujvidéken hazánk és városunk javára, aminőről egyébként még álmodni sincs bátorságunk.
Medvetzky Imre.

Pártunk terjeszkedik.

Függetlenségi párt Hódságon.

Kiszorítják Vojnicsékat.

A függetlenségi és 48-as pártnak hazafias és nagyratörő politikája Bács-bodroghvármegyének hódsági választókerületét szintén meghódította.

A függetlenségi és 48-as párt tiszta lobogója bevonult Vojnics Pistának, a letört bácskai kiskirálynak egykori választókerületébe, Hódságra is.

Amint ugyanis benntünket értesítenek, a hódsági választókerület függetlenségi és 48-as párti választói folyó évi július hó 7. napján Hódságon szervezkedő gyűlést tartanak.

A gyűlésre a hódsági választókerület függetlenségi és 48-as választóinak szervező bizottsága nevében: *dr. Szabó Fózser* kir. közjegyző, mint elnök és *dr. Knézy Lehel* ügyvéd, mint titkár az alábbi lelkes hangú felhívást bocsájtották ki:

„Polgártársak!

Választó kerületünk függetlenségi pártja folyó évi július hó 7-én fog megalakulni.

A ki azt akarja, hogy Magyarország ön-maga rendelkezze sorsa fölött;

hogy fiaink vérét életét nem egy, nyelvben és szellemben idegen hadsereg tartsa hatalma alatt;

hogy terményeink, munkánk után a tiszta hasznot ne az osztrákok kapják, hanem az a mienk maradjon;

a ki nem tud szégyenpir nélkül arra gondolni, hogy a *kétszázötvenzer* lélekkel bíró Montenegró saját tűzhelyén maga az úr, de a *husz millió* lakost számláló Magyarországnak csak a papíron van meg az önállósága:

az csatlakozzék hozzánk!

Megfogadott jó tanács.

— A Határőr eredeti tárcája. —

Irta: Molnár Gyula.

Birófalviné 32 éves.

Kézdyné 22 éves.

(Kézdyné most lépett be Birófalviné szalónjába, a két hölgy igaz baráti bensőséggel üdvözli egymást cuppanó csókot vált egymással, aztán Adrienne segít Bellának a kalapját és botját elhelyezni).

Bella: (hajfürteit igazítja a tükör előtt): Nem is csodálkozol, hogy ily szokatlan időben jövök?

Adrienne: Sohasem jöhetsz hozzám szokatlan időben.

Bella: Odáig vagyok!

Adrienne: Ne mond! Meg se látszik rajtad!

Bella: Mindjárt megfogod érteni. (Leülnek egy dült s?? alaku pamlagra egymással szemközt).

Adrienne: Igazán kíváncsivá tész.

Bella: Ah, Adrienne... Kétségbe vagyok esve. Nem segíthet rajtam más, csak te. Szük-

ségem van okosságodra, tapasztaltságodra. Bizonyos vagyok benne, hogy jó tanácsot kapok tőled.

Adrienne: Kedvesem erre biztosan számíthatsz. De mi lelt?

Bella: Oh elmondom... Képzeld! Kelemen Tóbis... hisz ismered?

Adrienne: Mi történt vele?

Bella: Kérlek olyan jó fiúnak látszott... Két év előtt mutatták be Tátrafüreden. Olyan csendes szótlan embernek mutatkozott. Órákig elüldögélt a társaságban, rám meresztve szemét...

Adrienne: Egészen csinos gyerek...

Bella: Aztán eljárógatott az estélyeimre. Éreztem, hogy a fiura nézve nem vagyok közömbös és ez egy kisé... hogy is mondjam csak... csiklandozta az idegeimet...

Adrienne: Észrevettem, hogy flirtelsz vele.

Bella: Ah dehogy... Mindössze is csak annyit tettem, hogy vallomást csikartam ki belőle.

Adrienne: Vallomást csikartál ki?

Bella: Hát igen... Bosszantott a némasága. Ingerültté tett a sóhajtása és bántott hosszúság, melázó tekintete, mellyel majd elnyelt.

Egyszer így szóltam hozzá: Hallja Tóbis, maga kiálthatatlanul unalmas...

Adrienne: Nos mit felelt reá?

Bella: Azt, hogy — semmit sem szólt. Elpirult. Hebegett valamit. Akkor forszirozni kezdtem a dolgot. Nem nyugodtam addig, míg ki nem nyögte, hogy: szerelmes. Másfél hétig tartott aztán, míg kivettem belőle, hogy én belém szerelmes.

Adrienne: És aztán.

Bella: Nagyot kacagtam és aztán otthagytam a faképnél.

Adrienne: Szóval játszottál vele, mint macska szokott az egérrel.

Bella: Az... de ugyancsak a torkomra forrt.

Adrienne: Hogy-hogy?

Bella: Kérlek a fiu most már egyebet sem tett, mint sóhajtozott a fülembe s ahol szerét tehette, arról döngicsélt, hogy mennyire szeret és mennyit szenved emiatt!

Adrienne: Istenem az efféléhez mi trainirozva vagyunk.

„Waltham”

A LEGMEGBIZHATÓBB
Z S E B Ó R A
KIZÁRÓLAGOS ELÁRUSÍTÓ

Regényi István

ÉKSZERÉSZ, ÓRÁS, LÁT-
SZERÉSZ, VÉSŐK. Leg-
nagyobb raktár arany.

ezüst és drágakő ékszerekben, látszerészeti, cikkekben legdusabb
ohinal ezüst raktár.

Polgártársak! Van-e teremtett lény a világon, kiben ne lenne meg kiirthatatlanul a vágy, hogy saját életét saját akarata, nem pedig idegenek parancsa és érdeke szerint rendezhesse be!?

S van-e ennek folytán magyar ember, a ki — bármilyen más párthoz tartozott legyen is — ne azt vallotta volna, hogy ő előtte is végecéll gyanánt a független Magyarország ideálja lebeg s csak azért nem csatlakozhatik az ezt valló párthoz, mert ennek programja legfőleg a távol jövőben lehet — kormányképes!?

Polgártársak! Ti tudjátok, hogy ez az egyetlen akadály megszűnt, hogy maga Apostoli Királyunk ismerte el kormányképesnek a pártot, mikor annak vezéreit — változatlanul fentartott függetlenségi programjuk dacára — ministerekké nevezte ki!

Ha Felséges Urunknak jó Kossuth, Ap-ponyi és a függetlenségi párt, nekik magyaroknak, a kik ezzel forró óhajátstokat látják teljesülni, százszor inkább kell, hogy jó legyen!

Nem akadályozhat ebben régi pártállások sem. Hiszen a szabadelvű párt is, a nemzeti párt is, melyhez előbb tartoztatok, megszűnt. Mikor tehát új párthoz kell csatlakoznotok: tegyétek föl lelketeknek a kérdést: lehet-e magyar embernek magasabb célért küzdeni, mint a mely a függetlenségi párt zászlóján ragyog: Magyarország függetlenségéért!

Nem személyek ellen küzdünk, hanem pártunk nagy eszméit akarjuk diadalra vinni. Szívesen látjuk táborunkban minden igaz fiát az országnak, csatlakozzatok tehát.

Ismerjük és tartjuk a fegyverbarátságot a többi koalizált pártokkal. Utaink nem egymással szemben, hanem egymás mellett haladnak. Egy táborban küzdünk mindaddig, míg hazánk érdeke ezt szükségessé teszi.

Akkor pedig: a melyik út legbiztosabban vezet célhoz, azzal fognak egyesülni a többiek. S mi hiszünk és valljuk, hogy ez az út — csak a miénk lehet!

Jöjjetek tehát polgártársaink!

Napirend:

1. Reggel 7 órakor gyülekezés a hódási községi vendéglőnél (Huck-féle szálló).
2. 1/8-kor kivonulás kocsikkal, zászlók alatt a vasuti állomáshoz.
3. A 8 órai vonattal érkező vendégek fogadása. A vendégek elé Szilberekig küldöttség megy s ott, mint kerületünk határán dr. Jusits Elemér üdvözlöi őket. A hódási állomáson dr. Knézy Lehel mond üdvözlő beszédet.
4. Bevonulás a községi vendéglőbe.
5. D. e. 10 órakor népgyűlés a községi háza előtt. Az elnök megnyitja és záró beszédén kívül Ugron Gábor és dr. Baloghy Ernő magyar, Steiner Ferenc, dr. Offenberger Jakab és Prokopy Imre német s dr. Jovánovits József szerb beszédet mond. A párt kerületi és községi tisztái állásainak betöltése.
6. 1/1 órakor ebéd a községi vendéglőben*.

A gyűlés alkalmából *Kossuth Ferenc,*

Bella: Igen ám! De ez a fiu apránként neki bátorodott, minduntalan csókot lehel a kezemre. Szemeivel majd fölfalt. Unalmassá lett. Szabadulni akartam tőle. Hidegséget szinletem. Eltagadtam magam, ha hozzám jött. Nem hívogattam az estémre. Köszöntését hidegen viszonoztam.

Adrienne: És az eredmény?

Bella: Az, hogy most egészen megvadult!

Adrienne: Ugyan?

Bella: Valósággal meg van őrlve.

Adrienne: Miből következteted?

Bella: Győződjél meg magad róla: (Illatos levélkét vesz elő és átadja Adriennek).

Adrienne: (Kibontja a levelet és mohón olvassa):

Imádott asszonyom!

Három hónap óta úgy bánik velem, mintha bépkoklos volnék. Ennyi idő épp elég arra, hogy leszámoljak szenvedéseimmel. Miért is élni, ha Ön nem lehet enyém? Elhatároztam, hogy megölöm magam. Mielőtt azonban a gyilkos fegyvert a halántékomhoz irányítanám, esdekelve kérem, könyörüljön rajtam s mentse meg. Jöjjön el hozzám esti hat órakor. Oh, egészen nyugodt lehet, nem azért hívom, hogy alkalmatlanságot okozzak, vagy holmi szcenát csináljak. Udvarias és kimélt lesznek. Látni fogom! Ennyi az egész!

az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt elnöke ezt a levelet intézte a szervező bizottság elnökéhez:

„Igen tisztelt Uram! Dr. Baloghy Ernő országgyűlési képviselő jelentéséből értesültem, hogy a hódási választókerület függetlenségi és 48-as pártja is szervezkedni óhajt.

En ezen bejelentést örömmel tudomásul vettem és magam részéről is kérem tisztelt pártelnök urat és ezen választókerület összes választó polgárait, működjenek lelkesen közre abban az irányban, hogy a hódási választókerület függetlenségi pártja is erős szervezetet nyerjen és kapcsolatba jusson a Bács-Bodrog vármegye és az országos pártvezetőséggel.

A függetlenségi párt teljes odaadással kitart a koalizált testvér pártokkal azon célok tekintetében, a melyek az átmeneti idő programját képezik, becsületesen megtartja a fegyverbarátságot az egész vonalon, ahol kell, támogatól is fellép, — természetesen azonban, hogy a jövő alakulásaira való tekintettel joga és kötelessége szervezkedni és azokat, akik elveinek hívei, erős kapcsolással egyíteni, összetartani. „Üdvözlötet küldök Önnek és a hódási választókerület összes függetlenségi érzelmi polgárainak.“ „Hazafias üdvözlötlet: Kossuth s. k., a függ. és 48-as párt elnöke.“

A nagyszabásúnak és diadalmasnak ígérkező szervezkedő gyűlésre városunk függetlenségi és 48-as pártjából is sokan készülnek elutazni.

Az új közuti hid.

Kérjünk előmunkálati engedélyt.

Zenta megkapta.

A *Határőr* megindítása óta lelkes és kitartó harcot folytat az új közuti vashid érdekében, melyek létesülése esetén a szűkebb Magyarország és Horvátország közt erős kapcsolat teremtődne, mely városunk jövő gazdasági fejlődésére kiszámíthatatlan értékkel bírna. Olvasóink előtt nem akarunk felesleges ismétlésekbe bocsájtkozni, mert alig van egyetlen polgára is e városnak, aki nem volna áthatva e nagyfontosságú kérdés mielőbbi megoldásának szükségességétől. Új élet keringene városunkban, megnyílna a mi számukra Szerém-megye, Szlavonia, melyet ép az állandó közuti hid hiánya miatt mindeddig nélkülözni voltunk kénytelenek. Különösen télen Szerém-megye és Ujvidék közt minden kereskedelem, sőt a forgalom nagy része is szünetel. A hajóhidat a tél beállta előtt kiakasztják és tavaszig Ujvidék Szerém-megyétől el van zárva.

Ujvidék nemcsak a Bácskának lenne kereskedelmi emporiuma, hanem, a szlavoniai kereskedelem és ipar gőcpontjává fejlődne, mert kereskedelmi és ipari cikkei Ujvidéken át hozná forgalomba.

És mégis ettől teszem függővé az életemet. Megteszi asszonyom? Nem lehet olyan kegyetlen, hogy meghalni engedjen. Tehát viszontlátásig, a siron túl is az Öné T...

Bella: Nos, mit szólna ehhez?

Adrienne: Ez a legnagyobb szemtelenség, amit levél alakjában láttam.

Bella: És lásd ez a fiu olyan hóbotos, hogy kész megtenni, amivel fenyeget.

Adrienne: (Megvető mozdulattal tesz). Nekem mondd ezt?

Bella: Mit? te kételkedel benne?

Adrienne: Az efféle fenyegetés széllhósság, nem egyéb. Presszió!... Zsarolás! Számít a félénk jó szivedre. Egyébiránt mit fogsz tenni?

Bella: Tőled akarom hallani, mit tegyek?

Adrienne: Megvallom, ... ez a helyzet ... kissé kényes ... ha én volnék a te helyedbe ... természetesen minden attól függ, hogy ki az az ifju ember, aki ily vakmerően lép fel ellenünk?

En Tóbist jó fiúnak tartom. Kissé ostoba ... de ez engem mulattat. Ha hozzám írta volna ezt a levelet ... én ... végre is, én nem vagyok olyan fiatal és tapasztalatlan asszonyka, mint te. Egészen más az, ha én mosdotam meg ilyen éretlen ifjoncznak a fejét, mintha te akarnál ilyen kísérletbe bocsájtkozni. Ha tehát tőlem vársz jó tanácsot, úgy én csak annyit mondok, tégy bármit is, egész nyugodt lehetsz affelől,

A közuti vashid létesülésének eleddig ezer akadály állt útjába, melyek közül a legáthidalhatlanabbnak látszó: a hidsáncok megváltásának kérdése hamarosan dűlőre kell, hogy jusson.

Megirtuk, hogy *Pallós és tsa*, bpesti vállalkozócég az ujvidéki közuti vashid építésére előmunkálati engedélyt kért, de *Kossuth Ferenc*, kereskedelmi miniszter tekintettel arra, hogy ily fontos, két országot összekapcsoló hid építésére magánvállalatnak előmunkálati engedély nem adható, a kérvényt elutasította. Amikor erről az elutasító határozatról beszámoltunk, felvetettük az eszmét, hogy kérje a város az előmunkálati engedélyt, melyet a miniszter minden bizonynyal teljesíteni is fog.

Időközben Zentán egy az ujvidéki helyzet tel azonos eset történt, melyet praecedensnek tekintve a város irányu kérelmének teljesítését igen valószínűvé tenné. Zenta város küldöttsége ugyanis hétfőn délelőtt *Fernbach Károly*, bácsmezei főispán vezetése alatt tisztelgett *Kossuth Ferenc* kereskedelmi miniszternél. A küldöttség arra kérte a minisztert, hogy a most épülő vashidra adjon előmunkálati és építési engedélyt. A miniszter szívesen fogadta a küldöttséget s kijelentette, hogy mivel az engedélyt nem magánvállalkozó, hanem maga a város kéri, szívesen járul hozzá kérésükhöz.

Ha Zenta megkapta a miniszter engedélyt, ugyanazon a címen meg fogja kapni Ujvidék is. Ép ezért újra felvetjük az eszmét, — ne engedjünk egyetlen napot is tétlenül fejnünk felett elsurranni, ragadjon meg *Balla Aladár dr.* főispán az eszmét és akaraterejének, az ügy iránti szeretének labvetésével vegye az ügyet a kezébe és hívjon össze e tárgyban értekezletet, mely a további lépéseket megvitatná.

Polgárságunk örök hálával tartozna és adózna érte és a közuti hid kérdése hatalmas lépéssel kerülne közel — a megvalósuláshoz.

Győrvarmegye hazafias átirata.

Április 11-e helyett március 15-e.

A történelem meghamisítása ellen.

Győrvarmegye hazafias közönsége minden igaz hazafinak szívében lelkes visszhangra találó határozatot hozott, melylyel kimondotta, miszerint feliratot intéz a képviselőházhoz, hogy a nemzeti ünnaszületés, a második honfoglalás dicső napja: 1848. március 15-e *nemzeti hivatalos ünneppé* avatassék, melyen általános munkas ünnet is tartassék.

Ezzel egyidejűleg április 11-ének a *nemzeti ünnepek sorából való kihagyását kívánja*, amint hogy is április 11-e *magyar hazafias ünnep sohasem* volt és nem is lesz.

A hazafiasságtól duzzadó átirat szöszszerint így szól:

„Győrvarmegye törvényhatósági bizottsága. 18. szám. B. 1907.

Mélyen tisztelt Képviselőház!

Minden ünneplés azon érzelmi tényezők összehatása, melyek a maguk mivoltából mara-

hogy a fiu holnap ott lesz a zsurodon — sőt holnapután is ... Eszéágában sincs megölni magát. Ah, kedvesem, ezen a téren a férfiak oly nyomorultul tudnak hazudni ... Ésküszöm, hogy a te Tóbisod is hazudik ...

Bella: Igazán te azt hiszed?

Adrienne: Megvagyok róla győződve. Oltár előtt esküt teszek rá, ha kívánod. Nos? Megvagy már nyugtatva?

Bella: Tökéletesen.

Adrienne: Édesem, ha csak nincs kedved hozzá, megragadni ezt az ürügyet arra, hogy a fiu üstökét derekasan megrángasd, ami egy kissé veszedelmes, mert a férj urak nem értik az ilyen tréfát s az efféle nem is oly könnyű, mint az ember hinné ... menj haza s legfőlegb ...

Bella: (Kiváncsian ütve fel a fejét) Legfőlegb?

Adrienne: Irj valami válaszfélét.

Bella: Válaszfélét!

Adrienne: No igen! Hogy könnyíts a saját lelkiismereteden.

Bella: És mi legyen az?

Adrienne: Teszem, a következőképen: Kedves Tóbis! Maga nagyon ostoba és képesnek tartom arra, amivel fenyegetődzik. De kérem legyen eszén ... Jöjjön el hozzám ma este 6 órakor teára, hogy meghuzhassam a fülét. Várom ... B.

dandó emlékezést váltanak ki az emberből; s valamiképp az egyes ember élte nevesebb pillanatainak évfordulóin ünnepet ül, éppen úgy kell, hogy a népnek és nemzetek élet-történetüknek a nemzet érzélem-világgal egybeforrott jelentős napjainak ünnepet szenteljenek.

A magyar nemzetnek örömben, szegény-bajban és gyászban gazdag története a szomorú emléke sokasága mellett vajmi kevés örömteljes, a nemzeti közérzést örömteljesen érintő emlékezésre nyújt alkalmat.

Eme kevés, örömteljes emléknepok közül a nemzeti újjászülítés, a vértelen forradalom, a második honfoglalás napja, 1848. március 15-ike, alkotmányunk visszaállítása óta olyan emléknepja a magyarnak, melynek évfordulóját, mint a nemzet legőszintébb érzelmeiből, legtisztább törekvéseiből fakadt, diaszteljes események szülőjét, minden alkalommal osztatlan együttérzéssel ünnepelte az egész nemzet.

A magyar törvényhozás ama kor emlékének nemzeti ünnepet óhajtván rendelni, az 1898. évi V. t. c. cikkelyvel április hó 11-ét, mint az 1848-iki korszakalkotó törvények szentesítésének napját iktatta nemzeti ünnepként törvénybe; ám ezen nap, bár az 1848. március 15-iki események okozatos következményének évfordulója, nem volt képes hivatalosan kijelenteni, de közérzésben nem gyökerező formai ünneppel magasztosabb, valóságos nemzeti ünneppel jellegűvé válni, mert ama korszakalkotó eszmék kipattanásának és a köztudatban közismertté váltának napja 1848. március 15-ike; ez a forrás, a kiinduló pont, a kezdet, az ige kimondásának napja: a többi, a testelöltés már csak ennek volt következménye; március 15-ike az eszmék születésnapja, április 11-én azokat csupán közhittelt érdemlően bejegyezték a magyar törvénykönyvbe.

Bármily indokok vezérelték tehát a magyar törvényhozást az 1898. évi V. t. c. megalkotásánál, április 11-ike valóságos nemzeti ünneppé nem válhatott, mert a szentesítés ténye hatásában nem lehet olyan érzelmi tényező, mely a maga mivoltánál fogva válthatna ki maradandó emlékezést a magyar nemzetből.

Am ha a magyar törvényhozás szükségét látta annak, hogy ama kor emlékének nemzeti ünneppé szentesítsék s bármi okból nem azon napot jelölje meg, mely a maga mivoltánál fogva ünnepi emlékezésre alkalmas: semmi sem állhat utjában annak, hogy eme rendelkezés hatályon kívül helyeztessék s az okozat évfordulója helyett maga az ok megszületésének évfordulója szentesítsék nemzeti ünneppé.

Mindezeknél fogva mai napon tartott közgyűlésünkben lelkesedéssel fogadtuk el Barcza

Géza bizottsági tagunknak erre vonatkozó indítványát s felirati jogunkkal élve azon kérelmet terjesztjük elő, méltóztassék törvényhozással intézkedni, hogy az 1898. évi V. t. c. megfelelő módosításával április 11-e helyett március 15-ik napja nyilvánítsák nemzeti ünneppé, amelyen az általános munkaszünet kötelező legyen.

Kelt Győrött, 1907. évi május hó 6-ik napján tartott rendes tavaszi közgyűlésünkben.

Győr vármegye közönsége nevében:

Goda Béla s. k.,
alispán.

Ujvidék törvényhatósága augusztusi közgyűlésén fogja az átiratot tárgyalni és szent a hitünk, hogy eddigi kipróbált hazafiasságunkhoz hűen lelkesen magunkévá fogjuk tenni!

H I R E K.

Az új utcablák. A *Határör* csak nemrég sürgette meg a régebben hozott azon közgyűlési határozat végrehajtását, mely a nemzet nagyjairól elnevezett utcáknak új utcablákkal való ellátását mondotta ki. Arról értesülünk most, hogy a városi tanács a kiírt pályázaton legjutányosabb ajánlatot tett *Kócsi Sándor* újvidéki jónévű vállalkozót bízta meg az új táblák elkészítésével, mely táblák kiállítás, könnyűség és olcsóság tekintetében az eddigieket mindenképpen túlszárnyalják. Az új táblák 14 nap alatt elkészülnek és így két héten belül az Uri- és Fő-utcákból *Kossuth Lajos-utca*, a futaki-utcából *II. Rákóczi Ferenc-utca* lesz és a többi nagyjainkról elnevezett utcák is nevet cserélve hirdetni fogják Ujvidék hazafiságát és nagyjaink emléke előtt lerótt kegyeletünket.

Magyar név. Stern Lipót, újvidéki lakos nevével a belügyminiszter engedélyével *Szenes-re* magyarosította.

Tanári tanulmányut. *Szemere Gábor*, az újvidéki felső kereskedelmi iskola tanára a szegedi gyorsírókiállításán az újvidéki kereskedelmi iskola képviselőjében résztvevő, ahonnan visszatérve, a közoktatásügyi miniszter megbízásából Schvájca utazott, hogy a kereskedelmi szakoktatás fejlesztésére alakult nemzetközi társaság által Lausanne-ban rendezendő tanfolyamon résztvegyen és észleléseiről a közoktatásügyi kormánynak hivatalos jelentést tegyen.

Jegyzők gyűlése. A hazai bírósági jegyzői kar e hó 7. napján Szegeden, helyzetének megbeszélése végett országos gyűlést tart. Az értekezleten a helybeli törvényszék és jegyző-

karát *Soós Imre* és *Yeliacha S. János* bírósági jegyzők fogják képviselni.

Az újvidéki ipartestület. Az újvidéki ipartestület alapszabályait tudvalevőleg a legutóbbi városi közgyűlés hosszas vita után elfogadta. Tekintettel arra, hogy az ipartestület ellenesei szívós harcban iparkodtak az ipartestület megalakítását mindenképpen megakadályozni, joggal lehetett attól tartani, hogy a közgyűlési határozatot is megfelelőbbé és így a végleges megalakítást újra kihúzzák. De úgylátszik az utolsó pillanatban győzött a jobb belátás és az ipartestület alapszabályai ellen a törvényes határidőn belül felebbezést nem adtak be és így a miniszteri szankció után Ujvidék ipartestülete megkezdheti áldásos működését kifejtési hivatott munkásságát.

A vágóhid építése. Amint már jeleztük volt, az új vágóhid építését, miután az építési árlejtést a miniszter is jóváhagyta, rövidesen megkezdik és aktuálissá vált az a sürgős megoldást igénylő kérdés, hol lesz az építkezés tartama alatt az ideiglenes vágóhid? A városi tanács határozatából kifolyólag *Demetrovics Vladimir dr.* rendőrfőkapitány az érdekelteket kedd délután 3 órára ankétra hívta meg, melyen az elnöklő főkapitányon kívül *Japavica György dr.* városi gazdasági tanácsos, *Vulkó Sándor. Berzeller Lipót* városi mérnökök, *Friedmann Nór* városi m. kir. állatorvos, *Vadász Gyula* városi állatorvos, *Jomann Vencel* és *Szabó István* törvényhatósági biz. tagok, mint szakértők vettek részt. A bizottság a helyszínén kiszállt és egyhangú határozattal kimondotta, miszerint a városi tanácsnak javasolni fogja, hogy a marha- és borjúvágás céljaira a jelenlegi vágóhid közvetlen közelében ideiglenes szint építsenek. Hosszas vitára adott okot a sertésvágás kérdésének megoldása, melyre vonatkozólag a bizottság megállapodásra nem juthatott és érdemleges előterjesztést így nem is tehet. A bizottság mérlegelte azt az igen figyelemreméltó és szem előtt nem téveszthető körülményt, hogy a városnak a sertésvágásból évente 12000 korona jövedelme van és az esetben, ha a sertésvágás a házaknál történne, az ellenőrzés vagy igen nehezen, vagy egyáltalán nem volna teljesíthető. A 12000 korona évi jövedelmet nem szabad elveszíteni és így valószínűleg akképen lesz a kérdés megoldva, hogy tekintve azon körülményt, hogy a Nicholson-gyár, mint az új vágóhid újjáépítését akként fogja eszközölni, hogy a régi vágóhid egy-egy része mindenkor a vágás rendelkezésére fog állani, — a legcélravezetőbb volna némi költséggel okvetlen szükséges átalakítások eszközzése arán a sertésvágást a jelenlegi helyen végeztetni. Az ellenőrzés is megfelelne és a város 12000 koronás jövedelme is megmenthető volna. — A városi tanács legközelebb fog ebben a kérdésben dönteni. — A Nicholson-gyár egyik főmérnöke az előmunkálatok foganatosítása céljából tegnapelőtt Ujvidékre érkezett.

Bátor életmentő. Végzetes szerencsétlenségnek vetette elejét Kreszta Róbert városi díjnok önteláldozó bátorsága, a ki négy emberéletet mentett ki a Duna vizéből. Junius 30-án délelőtt vígan fürdött a közvágóhid előtt a Dunában *Stefánovits Katica*, *Fiala Margit*, *Neuwirth Stefánia* és *Gatterné*, midőn uszállás közben véletlenül egy tutaj alá kerültek. Veszedelmes helyzetükből nem tudtak menekülni és egymásba kapaszkodva kiáltottak segítségért. A segély kiáltásokra a véletlenül arra sétáló Kreszta Róbert ruhástul a vízbe dobtotta magát és saját élete kockáztatásával partra vitte a négy fuldokló nőt. A parton összeverődött izgatott tömeg lelkesen éljenezte a hősi életmentőt.

A javadalmi hivatal bérlete. Országos szenzációvá lett a városi javadalmi hivatalnál tavaly kiderült visszaélés, mely heteken át foglalkoztatta nemcsak Ujvidék közvéleményét, de a fővárosi lapok is napokon keresztül hasábkon tárgyalták a javadalmi hivatal ügyét. Nyilatkozatok áradata, sajtópörök származtak a kinos ügyből, melynek fontosabb

Bella: Várom B. Értelek. Tehát meghívjam magamhoz!

Adrienne: Ha akarod. És mivel némileg hibás vagy abban, hogy a fiút felpuskaporoztad, tartozol vele a lelkiismeretnek, hogy tőled telhetőleg kijózanidsd.

Bella: Igazán örülök, hogy így megbeszéltem veled a dolgot. Most egészen nyugodt vagyok.

Adrienne: Ah, kedvesem... enélkül is az lehetnél! Manapság szerelemből nem ölik az emberek meg magukat. De végre is nyugtasd meg magadat azzal, hogy irsz neki....

Bella: Azzal, hogy irok neki; nemde?

Adrienne: Természetesen jól ügyelve arra, hogy szarkaláb betűidről felismerhető ne legyen az írásod.

Bella: Ó erre mindjárt gondoltam!

Adrienne: Azután — ne bolondozzál vele többé. Mire való volt a fiu féltékenyen őrzött titkát kipattantani? Én sohasem foglalkozom olyan érzellemmel, amely iránt közömbös vagyok. Ennek csak akkor van egyném! jogosultsága, ha kissé magam is....

Bella: Hogyan?

Adrienne: Ha tudniillik az én szívem is beleszól a dologba.

Bella: Ha beleszól a... szived?

Adrienne: Ami ez esetben nálad nem történt meg.

Bella: Jól mondod.

Adrienne: Akarod a levelet itt nálam megírni?

Bella: Isten ments, hogy terhedre legyek. Azután, meg hisz nem is oly sürgős. Majd csak odahaza....

(A két hölgy még egyideig cseveg egymással közömbös dolgokról, de Bella arcáról leri a nyugtatatlanság ama levél miatt, melyet meg kell írnia s Adrienne ezt jól látja. Nem is tartóztatja tehát tovább, s egy nemével az anyai részvétnék bucsuzik tőle!)

* *

Bella: (Odabaza, szeszessziós izléssel butorozott boudoirjában, íróasztalánál ül s levelet ír a bolondos Tóbisnak. Jól emlékszik még a szavakra is, melyeket barátja hangoztatott s hűségesen papírra veti azokat — jól vigyázva, hogy írása felismerhetetlen legyen.)

Kedves Tóbis!

Maga nagyon ostoba, és én képesnek tartom arra, amivel fenyegetőzök. De kérem, legyen eszén. Én hat órákor minden bizonnyal Önnél leszek, hogy meghuzhassam a fülét.

Várjon — B.

COLOSSEUM PROJEKTOGRAPH

VILLAMOS SZINHÁZ RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG.

EURÓPA LEGNAGYOBB VÁLLALATA. 2000 kényelmes ülőhely. 3000 láng. Pazarfényű kivillágítás. Naponta két nagy előadás. — Első 7 órákor, második 8 1/2 órákor. Minden másodnapon szenzációs új műsor. Saját két 100 lóerejű gőzgép. A sétatér átellenében. Bővebbet a falragaszok.

részét a javadalmi hivatal kezelő cég és a város közt támadt per képezi, melyben most váratlan fordulat állott be. A javadalmi hivatal kezelő *Neurer, Keppich és Brankovics cég* jogi képviselője *Adamovich István dr.* országgyűlési képviselő a cég megbízásából azt az ajánlatot tette a városnak, hogy a cég hajlandó a békés szétválás érdekében a per eldőlését be sem várva a városi javadalmi hivatal jövedelméről 1907. január 1-étől visszamenőleg lemondani, ha ennek ellenében a város a cégnek az újvidéki üzletből származó adótervezését elengedi, illetve leírja. Az illetékes tényezők az előterjesztéssel mindaddig nem foglalkoztak, de amint értesülünk, a legközelebbi napokban ez ügyben döntésre kerül. Nem akarunk az odiosus ügybe beleszólni, csak egyre figyelmeztetjük az illetékes tényezőket, hogy már tekintettel az ügy iránt észlelt osztatlan animozitásra csak olyképen oldja meg a kérdést, hogy a város érdeke mindenképen megóvassék. Ezzel egyidejűleg a városi tanácsnak figyelmébe ajánljuk, hogy a javadalmi hivatalnak városi kezelésbe való átvétele érdekében a szükséges intézkedéseket, előkészületeket, — amelyeket eddig nélkülöztünk, — haladéktalanul és sürgősen tegye meg.

Corfesco Miklós hangversenye. Kedd este a Mayer szálló nagy Vigadótermében kevésszámú, de előkelő közönség hallgatta meg *Corfesco Miklósnak*, a bukaresti nemzeti színházi operatársulat hőstenorjának sok gyönyörűséget szerzett hangversenyét. A zeneirodalom legjelesebb alkotásait teljes diadallal lobogtatta. Akik a világ színpadain mindenütt, mint nemes versenytársak álltak szemközt, ezeste egybefortak. *Corfesco Miklós* tökéletes művész, tudása a befejezettség tetőfokán áll. Alig hangzott újvidéki színpadon ily nemes stílusban és ily grandiozus vonásokban — énekművészet, mint *Corfesco Miklós* ajkáról, aki a hangok birodalmának szuverén uralkodójaként állott előttünk és szin, erő, értelem és igazság közvetlenséggel párosult énekművészetében, mely telt házat érdemelt volna Bezzeg, ha egy öklönyi cseh énekes vagy muzsikós jött volna el hozzánk és háromszorosan felemelt árak mellett boldogította volna a közönséget, úgy minden jegy elkelt volna. Csak *Corfesco Miklós* hangversenyén hiányzott — a közönség.

Torna-egylet. Megirtuk, hogy a belügyminiszter az újvidéki „Szokol” torna egyletnek alapszabályait, — mert a cimből arra lehet következtetni, hogy nemzetiségi csaportosulás, — három ízben visszaautasította, illetve annak jóváhagyását megtagadta. A „Szokol” erre most új alapszabályokat dolgozott ki és azt negyedszer jóváhagyás végett felterjesztette. A „Szokol” nevet a „Torna-egylet” névével cserélte fel. — Most már alig hisszük, hogy a jóváhagyás akadályokba ütközne.

Halálozás. A futaki-utcának egyik tipikus korcsmárosa, *Lukácsévics, Ádám*, de akit általában csak a becézé „Ádám bácsi” néven ismert mindenki, kedden déli 10 órakor 67 éves korában hirtelen elhunyt. Temetése szerda d. u. történt meg nagy közönség részvétele mellett.

Colosseum Újvidéken. Vasárnap este óta osztatlan nagy pártfogás és nem kisebb siker mellett működik a törvénytörés melletti téren az a hatalmas mozgófénykép színház, amely Colosseum projektograph néven esténként óriási közönségnek kellemes élvezetet szerez. A ma esti műsor a következő: 1. Japán legyező-ipar és más egyéb a japán népeletről. 2. Felmászás a Dolomita-hegyekre és a hegyek egész kilátásai. 3. Az ügyetlen biliárdista. 4. Finn-halászat. 5. A titkos-rendőr. 6. Kis gavallér. 7. A guruló hordó. 8. Úveg-ipar. 9. A kutya és az örök. 10. Egy akrobata-jelenet a cirkuszban. Minden kép több látképek- és részekből áll, amelyek az előadás megmagyarázva lesznek. Ma este 10 órakor párisi urakestélye lesz.

Sztrájk vagy bojkott? *Wagner Mihály* nagykereskedő nem tartozik a szerencsés építetők közé. A főtéren hatalmas építkezést végez, melynél már ismételten sztrájk ütött ki és így az építkezés csak lasan haladhat előre. *Kitzweiger Imre* építőmesternek a napszámokkal valami differenciája támadt, miért is azok a munkát abbahagyták. A kőművesek emiatt két napig nem dolgozhattak. Ezt a két

napot az építőmester le akarta vonni, mire az összes kőművesek sztrájkba léptek! Csütörtök reggel kimondták az épületre a bojkottot, de csütörtök délelőtt a békéltetési tárgyalások eredményeképp a bojkottot visszavonták. A sztrájk megszüntetése ügyében a tárgyalások lapzártakor még tartanak.

Kidobott tanító.

Ahova magyarnak nem szabad belépni.

Pánszláv ügyvédjelölt.

Felháborító és egyuttal elszomorító magyarságságot ri ki abból az esetből, amely tegnapielőtt *Krno Milos dr.* újvidéki tót ügyvéd irodájában játszódott le.

A szarvasi ág. ev. főgymnázium szegénysorsú tanulói részére *alumeumot* létesített, ahol a támogatást és segélyt igénylő tanulók ebéd kosztot havi 8, vacsorakosztot havi 6 koronáért kapnak. Természetesen ezért az összegért ellátást adni lehetetlen és így a szarvasi gymnázium kénytelen jószívű emberek támogatását, segítségét igénybe venni. Országos gyűjtést indított, melyet a szarvasi gymnázium supplikánsai eszközölnek, kik legelsősorban is *hítsorsosaikat* keresik fel.

Ilyen önzetlen működést fejt ki *Zelenka István, okleveles tanító, szarvasi supplikáns*, aki gyűjtés eszközlése céljából Újvidékre érkezett és első útja az ág. ev. népiskola tanítói testületéhez vezetett, hol az egyik tanító a szarvasi tanítónak utbaigazitásokat adott és egyben megjelölte azokat a helyeket, ahol a gyűjtésnek remélhető fogantaja lesz.

Igy került a listára *Krno Milos dr.* neve is. *Krno Milos* pánszláv főagítátor magyargyűlöletéről híres. De nemcsak ő érez ennyire magyarellenesen, hanem hasonlóan gondolkozik mindegyik, aki körülötte van. Legelőször bizonyítja *Zelenka István*, szarvasi tanító esete, aki újvidéki kollegájának tanácsára a tót kiskirálynak irodájába ment — könyvirodalmat gyűjteni. *Krno Milos* távollétében annak ügyvédsegédje fogadta a tanítót és amikor ez elmondotta, hogy mi járathat van, az ügyvédsegéd rámondott:

— *Hogy mer akkor idejönni?*
— *Miért ne mernék egy ügyvédhez eljönni?*
— *Hát nem tudja mi történt Szarvason?*
és ezzel már ki is utasította, — a tót vendégszeretetet szent nevében, — az ámuló és ehez nem szokott tanítót.

Szarvason ugyanis néhány hónap előtt *kilenc* pánszláv csemetét *hazafiatlan* cselekedetért a gymnáziumból kizártak. Ezek közül három jeles pánszlávocskák: *Jurányi, Kadner és Sirka* (utóbbi kölpényi és így *Hodzsza Milán* kerületből való) Újvidékre jött és az itteni szerb főgymnáziumba iratkozott be. Úgy látszik közel akartak lenni a *Hodzsza — Krno — Micsatek* tót szentháromsághoz.

Emiatt dobta ki az ügyvédsegéd *Zelenka Istvánt*.

Kérdezzük, nincs e ehez szava az ügyvédi kamarának? Tűrhető-e, hogy valaki büntetlenül gázolhasson a magyarságon?

Politikai főmunkatárs: Kalmár Antal dr.

Felelős szerkesztő: Mayer József.

Társzerkesztő: Medvetzky Imre dr.

Eladó.

Egy kétfogatu igen jó karban lévő teherkocsi (Strafkocsi) továbbá egy alig használt szép Stayerkocsi két két ülőses ülés-sel, **Kovács Bálintnál**, futaki-utca 67. 3-1.

Gábel Károly,

mosó- és vasaló intézete

UJVIDÉK, fő-utca 25. szám.

Legjobb kiszolgálás. Vállal gallér, kézelő, ingeket stb. fehérneműt szom tisztítására. 6-5.

Nyomatott Hirschenhauser Benó könyvnyomdájában Újvidéken.

Dr. KALMÁR ANTAL kétszer elkobzott könyve.

Az átdolgozott, a nemzeti küzdelem aktuális közjogával és tanulságaival bővített harmadik kiadás, nagy 8° alakban, ötszáz oldalyn legközelebb jelenik meg

ÁRA 10. — KORONA.

A megrendelések és előfizetési pénzek szerző címére BUDAPESTEN, RADIKÁLIS 48 szerkesztősége, küldendők. Gyűjtőknek 10 eflőfizető után tiszteletpéldány jár.

Ugyanott hapható: „A király közjogi felvilágosítása” is. Ára 1 koron.

A két első kiadás bécsi máglyára került és csak a harmadik bővített kiadás indulhat országos útjára — a következő ajánlatokkal:

„Szerzőnek teljesen igaza van”, írta a könyvről *Kossuth Ferenc*; — „A magyar nemzet közjogi bibliája lesz ez a könyv”, mondotta *Eötvös Károly*; — „A magyar irodalomban még nem jelent meg könyv, mely egy rakáson annyi nemzeti igazságot tartalmazott volna”, jegyezte meg róla *Bánffy Dezső*; — „Nemzeti felbuzdulásunk tudományos előkészítője”, írta vezércikkben *Bartha Miklós*; — „Mint az enciklopedisták könyve a nagy francia forradalmat, úgy előzte meg ez a könyv a nemzeti jogokért folyó küzdelmet”, mondotta *Hock János*; — „Engem Beöthy Ákos könyve tett 48-assá, Kalmár Antal könyve pedig obstrukcionistaává és mondhatom, hogy, az obstrukció sokat táplálkozott ebből a könyvből” nyilatkozott róla *Lengyel Zoltán*.

Simonyi Mihály,

kőműves- és ácsmester, építési vállalkozó. Újvidék,

Damjanich-utca 10. szám.

Elvállal mindennemű építési szakmába vágó munkát, valamint új épületek építését és régi épületek ujjá való tatarozását legjutányosabb árak mellett. 8-6.

Egy teljesen berendezett

V A J G Y Á R

30 drb. különféle kannával jutányos áron szabad kézből eladó.

Fischer Lipótnál,

3-3.

Futtaki-utca 49.

Répa-Mag óvári, obendorfi és kora amerikai lófogú tengerik Karós és törpe babok. Gyorsfejlődési Poland china **Magyar-bikák** kan-malacok, Pekingi gácsérok. Lámpanélküli költőgépek Pekingi kacsa-, emdei lud-, fehér és fekete Orpington toljásokra előjegyzéseket elfogad

gróf TELEKI ÁRVÉD

drassói uradalmi Intézősége. u. p. Koneza.
